

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Féja András (címe) ügyvéd által képviselt (felperes neve, címe) felperesnek a dr. Karas Monika (címe) ügyvéd által képviselt (alperes neve, címe) alperes ellen sajtó-helyreigazítás iránt indult perében a Fővárosi Törvényszék 2012. július 5. napján kelt 19.P.22.595/2012/3. számú ítélete ellen az alperes részéről 4. és 5. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a ...-t (címe), hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 15.000 (Tizenötezer) forint + áfa fellebbezési költséget, valamint a Magyar Államnak külön felhívásra 48.000 (Negyvennyolcezer) forint fellebbezési illetéket.

A ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes az alperes által szerkesztett ... honlapon ... napján „...” címmel megjelent cikkben írtak miatt terjesztett elő sajtó-helyreigazítás iránti keresetet.

Keresetében olyan tartalmú helyreigazítás közlésére kérte kötelezni az alperest, amelyből kitűnik, hogy a fenti című írásban valótlanul állította, hogy a felperes a ... folytatja pályafutását, illetve, hogy ott a felperes akár a ... társelnöki, vagy alelnöki posztját is elfoglalhatja.

Kérte közölni azt is, hogy valótlanul állította az alperes, hogy az ... volt elnöke az utódpártot, a ... is megkereste együttműködés céljából.

Igényt tartott annak közlésére, miszerint a valóság ezzel szemben az, hogy ilyen kérdések, vagy kérések fel sem merültek sem a ..., sem a ... vonatkozásában. A felperes politikai szerepvállalására vonatkozó találgatásaik minden valóságalapot nélkülöznek.

Az alperes a kereset elutasítását kérte.

Elsődlegesen arra hivatkozott, hogy a 165/2011. (XII. 20.) AB határozat az Smtv. 2. § (1) bekezdéséből az „és kiadott sajtótermékre” fordulatot 2012. május 31-i

hatállyal megsemmisítette, így a helyreigazítás törvényi alapja megszűnt, egészen 2012. június 18. napjáig, amikor is az Smtv. pontosított változatát a köztársasági elnök aláírásával hatályba léptették.

Előadta, hogy a felperes politikai pályafutása tekintetében egyfajta politikai szerepvállalásra vonatkozó találgatásokat, azaz véleménynyilvánítást tartalmaz az írás, amelyet a közszereplő felperes túrni köteles.

Az elsőfokú bíróság a cikkíró tanúkénti meghallgatását követően ítéletével kötelezte az alperest, hogy az általa szerkesztett ... honlapon az ugyanott ...-én közzétett „...” című közleménnyel azonos elérhetőségen legalább 30 napra - ha az eredeti közlemény továbbra is fennmarad, egészen annak fennmaradásáig - az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 8 napon belül tegye közzé az alábbi közleményt: „Helyreigazítás: A ...-én közzétett „...” című közleményünkben valótlanul állítottuk, hogy ... a ... folytatja pályafutását, annak alelnöki vagy társelnöki pozícióját foglalhatja el. Valótlanul állítottuk, hogy ... az ... utódpártját megkereste volna együttműködés céljából. A valóságban ezek a kérdések fel sem merültek.”

Kötelezte az alperes működéséért anyagi felelősséget viselő ...-t, hogy a felperesnek fizessen meg 22.500 forint perköltséget, míg a Magyar Állam javára 36.000 forint illetéket.

Ítéletének indokolásában az alperesi álláspontot érintően kifejtette, hogy az Alkotmánybíróság a 165/2011. (XII. 20.) AB határozatának az Smtv. 2. § (1) bekezdésében meghatározott fordulat 2012. május 31. napjával történő megsemmisítésével egyidejűleg ugyanezen időpontig adott határidőt az új szabályozás elkészítésére. Miután a határozat indokolása a sajtó-helyreigazítást, mint a sajtószabadság egyik korlátját kifejezetten megemlíti, az Alkotmánybíróságnak nyilvánvalóan nem volt célja a jogintézmény akár csak ideiglenes megszüntetése sem az internetes és nyomtatott sajtó esetében. Az új szabályok létre is jöttek a médiaszolgáltatásokkal és sajtótermékekkel összefüggő egyes törvények módosításáról. A parlament által elfogadott új jogszabályt az Országgyűlés Elnöke 2012. május 25. napján aláírta, de azt a köztársasági elnök visszaküldte a parlamentnek, majd a kifogásai teljesítését követően 2012. június 15. napján azt aláírta, a törvény 2012. június 18. napján került kihirdetésre.

Az Alkotmánybíróság hivatkozott határozatának indokolása valóban azt tartalmazza, hogy a jogszabályhely megsemmisítése azért történt 2012. május 31-i hatállyal, mert a sajtó-helyreigazítás lehetősége megszűnik az adott körben a megsemmisítéssel, és új szabályozást kell kialakítani.

A bíróság álláspontja szerint így ellentmondásos jogi helyzet alakult ki, tekintettel arra, hogy az Alkotmánybíróság ugyanakkor az Smtv.-nek a sajtó-helyreigazításra vonatkozó rendelkezéseit (Smtv. 12. §) önmagában nem helyezte hatályon kívül, és a Pp. vonatkozó rendelkezései is hatályban maradtak. Ezért ebben a helyzetben a tételes jog fennmaradt szabályai alkalmazandóak, és nem az alkotmánybírósági határozat indokolásában kifejtett jogi álláspontot kell irányadónak tekinteni. Továbbá a sajtó-helyreigazítási eljárás folyamatát egységes egészként kell kezelni.

Miután a felperes a helyreigazítási kérelmét még a kvázi „ex-lex” állapotot

megelőzően előterjesztette, a kereset érdemi elbírálására pedig már a 2012. évi LXVI. törvény hatályba lépése után került sor, a kialakult jogi helyzet nem szolgálhat a jogérvényesítő szerv, személy hátrányára sem.

Mindezek alapján a bíróság álláspontja szerint helye volt a kereset érdemi elbírálásának.

Az indokolásban ismertette a továbbiakban az elsőfokú bíróság az Alaptörvény Alapvetésének B) cikkét, IX. cikkét, a 2010. évi CIV. törvény (Smtv.) 4. § (1), (3) bekezdését, 12. § (1) bekezdését, a Legfelsőbb Bíróság PK 12. számú állásfoglalásának II. pontját, a Ptk. 85. § (1) bekezdését, a Legfelsőbb Bíróság PK 13., 14. és 15. számú állásfoglalását, az Alkotmánybíróság 30/1992. (V. 26.) AB határozatának indokolását, a Pp. 3. § (5) bekezdését, 4. § (1) bekezdését, 163. § (1), (2), (3) bekezdését, 164. § (1) bekezdését és a 206. § (1) bekezdését.

A felperes által kifogásolt kitételeket egységesen elbírálva, értékelve a cikk szerzőjének, ...-nak a tanúvallomását, nem fogadta el az alperes álláspontját a véleménynyilvánítás tekintetében.

A bíróság a cikk szerzőjét érdektelen tanúnak nem tekintette, rögzítette, hogy a tanú érdemben semmilyen előadást nem tett, miután forrásait nem nevezte meg, gyakorlatilag ellenőrizhetetlen pletykákra, politikai megjegyzésekre építette a cikkét. Csak állította, de semmivel nem bizonyította, hogy a felperes, vagy munkatársai megbeszéléseket folytattak volna a ... elnevezésű párt, vagy a ... képviselőivel. Ez utóbbinak élesen ellentmond az a körülmény, hogy a bíróságnak hivatalos tudomása van arról, miszerint a ... 76 milliós kártérítési pert kezdeményezett a felperessel szemben, mely ügyben már elsőfokú ítélet született.

Utalt arra, hogy következetes és egyértelmű a bírói gyakorlat abban a vonatkozásban, hogy tényállítást kérdés formájában is meg lehet fogalmazni, továbbá a helyreállítási kötelezettség nem kerülhető meg olyan módon, hogy a tényeket, mint nem teljesen bizonyosat, hanem mint lehetőséget hozzák fel.

A szövegösszefüggésből is kitűnően többszörösen megismételt módon a cikk lényege éppen az, hogy a felperes politikai szerepvállalásra készül, mégpedig igen magas tisztségben a ... elnevezésű politikai pártban, illetve, hogy egyébként az ... utódpártjával is tárgyalásokat folytat.

A tények nem teljesen bizonyosként történő közlése a helyreigazítási kötelezettséget nem szünteti meg, ezért a Pp. 345. § (3) bekezdése alapján a helyreigazítást elrendelte azzal, hogy a többszörös cáfolat után a helyreigazítási kérelem utolsó mondata nem szükséges, miután az önmagában egyfajta értékelést is kifejez a cikkel kapcsolatosan.

A perköltségviselés tárgyában a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján határozott.

Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést.

Kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatását, és a kereset teljes elutasítását.

Fenntartotta azt az álláspontját, miszerint a kereset érdemi elbírálása törvénytörtő volt, az elsőfokú bíróság által e körben kifejtett jogi álláspont semmivel nem támasztható alá. Érthetetlen az a bírósági álláspont, miszerint az alkotmánybírósági

határozatra figyelemmel kialakult helyzetben az Smtv. 2. § (1) bekezdésének részbeni megsemmisítését követően a tételes jog szabályait kellene alkalmazni, és nem az alkotmánybíróági határozat indokolásban kifejtett jogi álláspontot kell irányadónak tekinteni. Ugyanis, ha az Alkotmánybíróóság jogszabályt utólag megsemmisít, akkor a jogalkalmazó nem tekinthet el a határozat teljes terjedelmében történő alkalmazásától. A Pp. 121. § (1) bekezdésének rendelkezései értelmében a sajtó-helyreigazítás iránti perben az érvényesíteni kívánt jog nem vitásan a sajtó-helyreigazítás, amely jog azonban 2012. június 1. - június 18. között nem létező jog volt, hiszen az AB határozat az erre vonatkozó jogszabályhelyet megsemmisítette, új jogszabályi rendelkezés pedig még nem lépett hatályba.

Ezért törvénysértő egy nem létező jog, jogviszony iránt indított kereset érdemi elbírálása.

A felperes politikai szerepének találgatására vonatkozóan az álláspontja az volt, hogy az elsőfokú bíróság tévesen mérlegelt, amikor mindezt tényállításként kezelte. A felperes saját maga is találgatásnak minősítette a cikkben foglaltakat.

Miután a bíróság a keresetben foglalt helyreigazítási szövegtől eltért, a Legfelsőbb Bíróság PK 15. számú állásfoglalásában foglaltakkal is ellentétesen járt el.

Azzal, hogy a bíróság érdemben nem foglalkozott a felperesi állásponttal, miszerint az alperes találgatásokat, vagyis véleményt közölt, tartalmilag is megváltoztatta a felperesi álláspontot, ami nem megengedett.

Egy politikus életében a várható politikai szerepvállalására vonatkozó találgatás nyilvánvalóan nem tényállítás, hanem kizárólag véleményalkotásként értékelhető, a cikk megfogalmazása, a szöveggörnyezet egyaránt azt támasztotta alá, hogy a felperesre vonatkozó információk csak találgatások, tapogatózások, azaz esetleges vélemények.

Amennyiben a bíróság a PK 12. sz. állásfoglalás szerint értékelte volna a felperes által sérelmezett szövegtartalmat, vagyis összefüggéseiben véleményként, akkor helyes következtetésre jutva a keresetet el kellett volna utasítania.

Aggályosnak minősítette a bíróság azon álláspontját, miszerint a meghallgatott újságíró tanút érdektelen tanúnak nem minősítette, valamint hivatkozott arra, hogy a tanúvallomásnak nem mond ellent, az a bíróság által hivatalból ismert körülmény sem, amely szerint az ... utódpartja a felperessel szemben nagy összegű kártérítési pert indított, hiszen a politika világában nem egyedülálló eset az, hogy akár perben álló felek között tárgyalások kezdődjenek. A per ténye nem cáfolhatja a tanúvallomást. Vitatta a valóság közlésére vonatkozó rendelkezés helytállóságát is azzal, hogy a felperes nemleges tény nyilvánvalóan nem tud bizonyítani, ezért nem ajánlott fel bizonyítást arra nézve, hogy a valóságban ezek a kérdések fel sem merültek. Bizonyítottság hiányában jogsértő a valóság közlésének elrendelése, és a helyreigazítási szöveg környezetében felesleges is. Valóság közlésére akkor van szükség, ha az az olvasók számára a valótlan, valóság elkülönítéséhez, értelmezéséhez szükséges, valamint akkor van rá lehetőség, ha a valóságtartalmát a felperes igazolta.

Jelen esetben egyik feltétel sem áll fenn.

Az alperes fellebbezése nem alapos.

A Fővárosi Ítéltábla úgy ítélte meg, hogy az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló adatok alapján helytállóan állapította meg a tényállást az abból levont következtetéssel, és az így meghozott döntésével egyetértett, ezért az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése és a Pp. 254. § (3) bekezdése alapján helybenhagyta.

Mindenben osztotta az elsőfokú bíróság indokolását a kereset érdemben történő elbírálhatóságával kapcsolatosan.

Az Alkotmánybíróság a 165/2011. (XII. 20.) AB határozatában a 2010. évi CIV. törvény (Smtv.) és a 2010. évi CLXXXV. törvény (Mttv.) egyes rendelkezéseit nyilvánította alkotmányellenesnek és semmisítette meg. Az Smtv. egyes rendelkezései vonatkozásában - többek között - azt találta aggályosnak, hogy a törvény tárgyi hatálya a sajtótermékekre is kiterjed, mindez ugyanakkor nem értelmezhető úgy, miszerint az AB határozat azt kifogásolta volna, hogy az Smtv. egészének tárgyi hatálya kiterjed a sajtótermékekre, csupán a 14. § (1) bekezdésének, 15. §-nak, a 16. § második fordulatának és a 18. §-ának a sajtótermékekre történő alkalmazhatóságát és ezen belül a hatósági kontroll lehetőségét tartotta aggályosnak. Rögzítette azt, hogy mivel az audiovizuális és rádiós médiaszolgáltatások sokkal erőteljesebb hatást gyakorolnak az emberi gondolkodásra, mint a sajtótermékek, az előbbiek területén lehet szükség jelentősebb állami beavatkozásra. A sajtótermékek esetén elegendőnek mutatkozik a kifogásolt követelmények megszegése esetén a polgári jogi és a büntetőjogi védelem. Ezt a helyzetet jogtechnikai szempontból azonban az Alkotmánybíróság csak a sajtótermékeknek az egész törvény hatálya alóli kivételével tudta kezelni. Mindez tehát nem jelenthette azt, hogy a felek és az elsőfokú bíróság által hivatkozott időszakban ne lehetett volna alkalmazni a sajtó-helyreigazítás Pp-ben szabályozott rendelkezéseit, a sajtó-helyreigazítási eljárás speciális szabályaira figyelemmel egységes egészként kezelve a különleges személyiségvédelmi eszköz alkalmazhatóságának teljes folyamatát.

Ezen álláspontot támasztja alá az ítéltábla véleménye szerint az a tény is, hogy az Smtv. módosításának szabályozási koncepciója is az volt, hogy a sajtótermékek utóbb visszakerültek a törvény tárgyi hatálya alá és az alkotmányellenesség a törvény 14-18. §-ai rendelkezéseinek módosításával került megszüntetésre, a hatósági ellenőrzés csak a médiaszolgáltatások területén maradt fent.

Az alperesi fellebbezés további részében írtak kapcsán a másodfokú bíróság azt emeli ki, hogy az alperes olyan állításokat jelentetett meg, amelyek valóságtartalmát nem tudta alátámasztani. Állításainak bizonyítására nem elegendő az arra való hivatkozása, miszerint az alperes az utódpart régi vagy új képviselőivel beszélt, még csak meg sem jelölve személy szerint, hogy kikkel.

A cikk tartalmából egyértelműen az állapítható meg, hogy az alperes nem véleményt nyilvánít, hanem tényeket közöl. A feltételezésekbe burkolt, feltételes módban írt

valótlan tényállások is megalapozzák a helyreigazítási kötelezettséget.

A Pp. 164. § (1) bekezdése alapján a valóság bizonyítása nem a felperes, hanem az alperes kötelezettsége. Ezen bizonyítási kötelezettségnek az alperes eleget tenni nem tudott, az általa bejelentett és meghallgatott tanú vallomása nem támasztotta alá semmivel sem a sérelmezett közlések valóságalapját, még abban az esetben sem, ha érdektelenségének kérdése nem is merülne fel.

A valóság közlésének elrendelésére vonatkozó ítéleti rendelkezésnek azon okból volt helye, hogy egyértelműen kitűnjön a helyreigazítási közleményből az, hogy a kifogásolt sajtóközleménynek mely tényállítása valótlan és ehhez képest melyek a való tények. (PK 15. számú állásfoglalás II. pontja).

A fellebbezési eljárás költségeinek viseléséről az ítéltábla a Pp. 239. §-án keresztül is érvényesülő Pp. 78. § (1) bekezdése, a 6/1986. (VI. 26.) IM. sz. rendelet 13. § (2) bekezdése, valamint a 32/2003. (VIII. 22.) IM. sz. rendelet alapján határozott.

Budapest, 2012. december 6.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s.k.
a tanács elnöke

Dr. Hercsik Zita s.k.
előadó bíró

Dr. Kisbán Tamás s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő